

Raadsbrief over artikel 45 vragen

Datum

19 maart 2024

Onderwerp

Beantwoording artikel 45 vragen van de SP fractie over Bedelverbod

Versienummer

Portefeuillehouder

Peter Snijders / Dorrit de Jong

Bijlagen

Ontwerp besluit

De raad wordt voorgesteld kennis te nemen van de beantwoording van de artikel 45 vragen over het Bedelverbod

Datum

19 maart 2024

Inleiding

De fractie SP heeft op 8 maart 2024 schriftelijke vragen gesteld over bedelverbod. Hieronder vindt u de antwoorden van het college.

Kernboodschap

1. Waarom kiest het college ervoor een bedelverbod in te stellen inplaats van te zorgen dat mensen die op straat leven een dak boven hun hoofd en andere basisbehoeften krijgen?

Het bedelverbod komt niet in de plaats van zorg. We bieden zorg aan mensen die op straat leven. Dat is vanuit de gemeente Zwolle belegd bij het Streetcare team van Creating Balance. Dit blijven zij doen. Hier is reeds een toelichting op gegeven in de beantwoording op eerdere mondelinge en schriftelijke vragen. Toeleiding naar maatschappelijke opvang is mogelijk voor mensen die daar volgens landelijke regelgeving recht op hebben. EU-migranten moeten hiervoor rechtmatig in Nederland verblijven. De gemeente verkent voor deze doelgroep een samenwerking met stichting Barka (zie het antwoord op vraag 7).

Met het verbod op bedelen op bepaalde plaatsen in de openbare ruimte, wil het college de openbare ruimte voor een ieder een plezierige en veilige plek houden. Politie en boa's hebben geconstateerd dat er sinds vorig jaar zomer een duidelijke toename is van bedelaars in de stad. Boa's en agenten worden erover aangesproken en ook heeft de gemeente meldingen van burgers ontvangen. Het wordt door mensen als hinderlijk ervaren. Soms wordt de doorgang bij drukke plekken geblokkeerd. Tot nu toe was er geen juridische grond om op te treden wanneer bedelaars overlast veroorzaken. Met het besluit om bepaalde gebieden als verbodsgebied aan te wijzen, is deze juridische grond er wel.

2. Verwacht het college dat mensen die gedwongen op straat slapen geld hebben om boetes te betalen en hierdoor afgeschrikt zullen worden? Zo ja, waar is deze verwachting op gebaseerd?

Het verbod geldt voor bedelen, niet slapen op straat, alhoewel deze twee zaken natuurlijk wel samen kunnen gaan. Het doel is ook niet om sancties op te leggen, maar een plezierige en veilige openbare ruimte. Om dit te bereiken zijn er meer middelen dan boetes geven. Hiervoor verwijzen wij naar het antwoord op vraag 5.

Wanneer het bedelen gepaard gaat met ernstige handelingen zoals, intimiderend gedrag, vastklampen of mensen volgen, kan wel een boete gegeven worden in het belang van de openbare orde en veiligheid. Het kan zijn dat sommige mensen die bedelen in de openbare ruimte geen geld hebben om een boete te betalen. In dat geval blijft het bij een registratie. Of dit een afschrikwekkende werking heeft, zal zich in de praktijk moeten uitwijzen. Het college vindt het echter belangrijk om dát te kunnen doen wat in haar macht ligt om ongewenste effecten van al dan niet georganiseerde bedelarij tegen te gaan.

3. Is het college op de hoogte van het feit dat andere grote gemeenten zoals Utrecht bewust niet voor een bedelverbod kiezen?

Het college is hiervan op de hoogte. Er zijn ook grote gemeenten die wel een bedelverbod hebben, zoals Rotterdam. Het is aan elke gemeente afzonderlijk om te bepalen of ze een

Datum

19 maart 2024

dergelijk besluit nemen. Dit besluit is genomen op basis van de ervaringen hier in onze gemeente, namelijk een duidelijke toename van bedelaars uit Oost-Europa vanaf zomer vorig jaar. Deze groepen bedelaars uit Oost Europa lijken goed georganiseerd. Wanneer bedelen een verdienmodel zou zijn voor groepen mensen en dit voor onze inwoners, ondernemers en bezoekers overlast of onveilige gevoelens oplevert, dan vindt het college het belangrijk een juridische basis te hebben om overlast beheersbaar te houden en de leefbaarheid in de stad op peil te houden.

4. Ziet het college in dat een bedelverbod mensen reduceert tot 'overlast' en de zwaksten in de samenleving het hardste raakt?

Het verbod is ingesteld om ongewenste effecten van al dan niet georganiseerde bedelarij tegen te gaan c.q. beheersbaar te houden op een aantal specifieke locaties. Deze locaties zijn vastgesteld in overleg met de politie, waarbij waarnemingen van de boa's en meldingen van burgers ook betrokken zijn. Het is niet de bedoeling om groepen mensen op een bepaalde wijze weg te zetten. We blijven ons inzetten om mensen in een kwetsbare positie te ondersteunen.

5. Kunt u aangeven hoe de handhaving er in de praktijk uit gaat zien? Wat gebeurt er wanneer mensen geen vaste woon of verblijfplaats hebben of geen geld blijken te hebben om boetes te betalen?

In eerste instantie is het doel om in gesprek te komen met bedelaars en ze in beeld te brengen om te bepalen wat de meest passende interventie is. Met de juridische grond die met dit aanwijzingsbesluit gecreëerd is kunnen boa's en politie een identiteitsbewijs vorderen om de identiteit vast te stellen. Wanneer sprake is van georganiseerde groepen, kunnen die op deze wijze in kaart worden gebracht. De bedelaars zullen verzocht worden het gebied waarvoor een verbod geldt te verlaten. Mocht dit onvoldoende effect hebben of een veelpleger betreffen, wordt gebruik gemaakt van een formele waarschuwing of boete, afhankelijk van de aard van de overlast en het aantal keer dat iemand al in beeld is geweest. Wanneer mensen geen vaste woon- of verblijfplaats hebben staan ze vaak ingeschreven met een briefadres. In geval van een boete wordt deze naar dit adres verzonden door het CJIB. Wanneer geen adres bekend is, moet de boete, indien mogelijk, direct betaald worden. Anders blijft het bij een registratie voor dat moment. Het college zet echter liever eerst andere middelen in zoals in gesprek gaan, wegsturen of uitreiking van een schriftelijke waarschuwing.

6. Wat doet het college op dit moment om opvang en ondersteuning te regelen voor de mensen die in Zwolle op straat moeten slapen?

Mensen die op straat moeten slapen kunnen zich melden, of worden gemeld, bij de Centrale Toegang van GGD IJsselland. Indien nodig zal vanuit de Herberg de eerste acute nachtopvang worden geboden. Daarna volgt screening en het eventueel opstarten van een traject maatschappelijke opvang. Het uitgangspunt is zo snel mogelijk toe te leiden naar duurzame (woon)oplossingen. Soms is het opstarten van een opvang- en begeleidingstraject nodig. Wanneer mensen buiten slapen dan wordt vanuit Streetcare (zie toelichting hierop bij vraag 1) regelmatig contact onderhouden. De Soepbus van het Leger des Heils rijdt bijvoorbeeld rond

Datum

19 maart 2024

om een warme maaltijd te faciliteren. Tijdens koude perioden is de winterregeling van kracht en faciliteert de gemeente extra slaapplekken die toegankelijk zijn voor iedereen.

7. Wat doet het college om ex-arbeidsmigranten die op straat leven te ondersteunen terug te keren naar hun land van herkomst?

Op dit moment wordt al gebruik gemaakt van de dienstverlening van Stichting Barka. We zijn met deze stichting in gesprek om deze diensten verder binnen onze gemeente te borgen. Stichting Barka doet dit via een landelijk project in meer gemeenten. Zij bieden begeleiding en ondersteuning bij vertrek en herintegratie van EU-burgers, bijvoorbeeld wanneer er niet voldoende financiële middelen zijn, of begeleiden de terugkeer. Ook bemiddelen zij naar opvang of werk in het thuisland of herstel van het sociale netwerk met familie of vrienden aldaar. Wanneer ex-arbeidsmigranten willen terugkeren naar hun land van herkomst kunnen zij gedurende de periode van afwachting op terugkeer verblijven in de maatschappelijke opvang. Ook volgen wij landelijke pilots rondom ex-arbeidsmigranten. In enkele gemeenten wordt kortdurende opvang aangeboden en in anderen vindt ontwikkeling van een landelijke 'rechtentool' plaats. Daarbij ligt de focus op begeleiding terug naar werk of land van herkomst, net als bij de inzet van stichting Barka. De rechtentool is een hulpmiddel om beter te kunnen beoordelen of iemand recht heeft op (opvang)voorzieningen. We volgen de resultaten van deze pilots.

8. Als opvang in de Herberg niet mogelijk blijkt, ziet het college mogelijkheid om desnoods een aparte opvang te organiseren?

Nee, het college ziet op dit moment geen mogelijkheid om aparte opvang te organiseren. De capaciteit van de maatschappelijke opvang is daarvoor ook niet toereikend. We volgen de landelijke beleidslijn en die van omliggende regio's. We zien dat deze beleidslijn voor uitdagingen zorgt. Dit is landelijk een punt van aandacht, onder andere vanuit het Actieplan aanpak dak- en thuisloosheid en het plan van Aanpak kwetsbare EU-migranten. We zijn van mening dat oplossingen landelijk moeten worden ontwikkeld en wachten deze af. Via onze contacten met VNG en ministeries blijven we hierop aandringen. Ondertussen bieden we hulp en ondersteuning, waar mogelijk binnen de kaders van de landelijke wetgeving.

9. Is het college bereid het bedelverbod onmiddellijk af te schaffen?

Nee.

Openbaarheid

Deze nota is openbaar.

Burgemeester en wethouders van Zwolle,

burgemeester, Peter Snijders

secretaris, Dick Emmer